

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SACRAMENTO|| POENITENTIAE.|| QVATVOR LIBRIS COM-||REHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XVII. De partibus materialibus Sacramenti Pœnitentiæ, Quæstio inter
Catholicos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54092)

CAPVT XVII.

De partibus materialibus Sacramenti Pœnitentia; Quæstio inter Catholicos.

SEQVITVR ALTERA partitio Pœnitentiæ, quæ parseius materialis rursus in partes tres, Contritionem, Confessionem & Satisfactionem distribuitur. De qua partitione duæ sunt quæstiones: vna inter Catholicos, altera cum Hæreticis.

Quæstio PRIOR non est, An Contritio, Confessio, & Satisfactio sint necessariæ, & omninò adhibendæ: sed, An sint omnes veræ partes Sacramenti. Fuit enim opinio Durandi in 4. dist. 16. q. 1. solam Confessionem partem esse materialis Sacramenti Pœnitentiæ: Contritionem autem esse dispositionem, & Satisfactionem fructum Pœnitentiæ.

Argumenta eius præcipua duo sunt. PRIMVM, quia quælibet veri Sacramenti pars debet esse sensibilis; Contritio autem non est sensibilis. SECVDVM, quia Sacramentum Pœnitentiæ non necessariò exigit Satisfactionem in re, sed in voto duntaxat: verum enim Sacramentum erit, si confitenti peccata sua, detur Absolutio, etiam si is nunquam postea satisfaciat.

AT sententia Theologorum communis, in eadem dist. 16. & S. Thomæ 3. par. quæst. 90. art. 2. & 3. non solam Confessionem, sed etiam Contritionem, & Satisfactionem, veras Sacramenti Pœnitentiæ partes materiales esse docet. Quæ sententia certissima est, neque iam amplius in dubium reuocari potest, cum in Conciliis Oecumenicis, Florentino & Tridentino, disertis verbis legamus, actus pœnitentis Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem, esse quasi materiam Sacramenti Pœnitentiæ.

NEQVE iis repugnat, quòd in Scripturis sanctis satisfactionis opera dicuntur fructus Pœnitentiæ: nam aliud est loqui de virtute, aliud de Sacramento Pœnitentiæ. Virtus Pœnitentiæ non componitur ex partibus, cum sit habitus quidam simplex: proinde non sunt partes, sed actus eius, Contritio, Confessio, & Satisfactio. Contritio quidem est actus eius internus, Confessio & Satisfactio, actus externi: & hoc modo

modo Scripturæ loquuntur, cùm opera externa fructus Pœnitentiæ vocant. Sacramentum verò Pœnitentiæ duabus partibus constat, vt diximus, materiali atque formali. Et ad materialem quidem pertinent tres illi Pœnitentiæ virtutis actus, qui sunt etiam ipsius pœnitentis actiones: ad formalem autem Absolutio sacerdotis. Quia verò Contritio actio est interna; vt pars Sacramenti, quod est corporale ac sensibile, dici possit, signo aliquo externo prodi debet.

Et per hoc soluitur PRIMVM Durandi argumentum: non enim Contritionem, vt in corde sedem habet, sed vt per signa manifestatur, Sacramenti partem esse contendimus.

DICET fortassis aliquis, sæpe accidere, vt Contritio non alio signo, quàm ipsa peccatorum confessione prodatur: proinde tunc nõ distingui Contritionem, quatenus est pars Sacramenti sensibilis, à Confessione, ac per hoc duas tantum Sacramenti partes esse, Confessionem, & Satisfactionem, non autem tres. RESPONDEO, fieri quidem posse, vt iisdem verbis Contritio detegatur, & Confessio explicetur, veruntamen illis verbis duo signa sensibilia contineri; & planè aliud esse, Contritionem verbo expressam, aliud, Confessionem verbo explicatam. Nam si quis fateatur se furum, adulterium, homicidium, & alia id genus multa commisisse, sed iactando, & gloriando, vel simpliciter colloquendo illa narret; ille quidem cõfitebitur peccata, sed Contritionem non proder. Quare aliud est, peccata confiteri, vt alter intelligat quot, & qualia illa sint; aliud, cum dolore, ac detestatione confiteri, vt non solum peccatorum numerus, sed etiam peccatoris Contritio illa confessione aperiatur.

Ad ALTERVM argumentum Durandi, facilè est respondere. Nam sine Satisfactione Sacramentum Pœnitentiæ esse potest, sed mancum ac mutilum; neque enim tres illæ partes, essentielles, sed integrales dicuntur: sine aliqua autem parte integrali res quidem esse potest, sed integra esse non potest. Illud admittimus, ex integralibus partibus quasdam esse principales, sine quibus essentia rei nullo modo consisteret, quales sunt in homine caput, & cor; & tales in Sacramento Pœnitentiæ sunt Contritio, & Confessio: nam

nisi

nisi signa doloris aliqua conspiciantur, & nisi manifestatio aliqua peccatorum præcedat, Absolutio à Sacerdote impendi non potest. Aliæ sunt partes integrales secundariæ, sine quibus rei essentia consistere, licet imperfecta & mutila, potest: quales sunt in homine, manus, & pedes, & eiusmodi in Sacramento Pœnitentiæ videtur esse Satisfactio.

SED obiiciunt aliqui; Aut Satisfactio pars est Sacramenti, ut est in voto & proposito pœnitentis, aut ut re ipsa exercetur. Si priore modo, non est res sensibilis; si posteriore, non est præsens cum perficitur Sacramentum. Siquidem accedente verbo Absolutionis ad Confessionis elementum, perficitur Sacramentum: Satisfactio verò post Absolutionem datam atque acceptam peragitur.

RESPONDEO, utroque modo Satisfactio pars est Sacramenti; incipit enim quodammodo, dum iniungitur & acceptatur: & postea tempore suo completur. Et quamvis, ut est in voto, & proposito, non videatur esse sensibilis, tamen signis externis sensibilis redditur, dum verbo Sacerdotis indicitur, & verbo aut nutu pœnitentis admittitur. NEQUE absurdum est, si post Absolutionem datam atque acceptam Satisfactio completur: nam accedente verbo Absolutionis ad elementum Confessionis, Sacramentum perficitur quidem, quod attinet ad essentiam, sed non omninò integre, & perfecte, si partes integrales considerentur. Quemadmodum etiam dum in utero matris corpus humanum formatur, & corde, aliisque nonnullis partibus perfectis, coniungitur anima corpori, homo inde existit, etiam si forte oculi, digiti, & aliæ quædam partes nondum perfectæ, atque distinctæ conspiciantur.

CAPUT XVIII.

De partibus Pœnitentiæ, sententiæ variæ Hæreticorum.

ALTERA quæstio iam cum Hæreticis tractanda est, quot sint partes Pœnitentiæ, siue quot sint actiones in homine pœnitente necessariæ, ut Absolutionem percipere, & cum Deo in gratiam redire.